

Ronald Reagan

– politik, který změnil svět

JIRÍ BAŠTA

Na den 5. června 2007, shodou okolností v době, kdy Prahu navštívil současný šéf Bílého domu George Bush, připadlo třetí výročí smrti amerického prezidenta Ronalda Reagana. K připomenutí významu a odkazu této osobnosti pro svobodu středoevropských národů se v Senátu PČR konal seminář s výstižným názvem *Ronald Reagan – politik, který změnil svět*. Seminář pořádal Výbor pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost pod záštitou místopředsedy Senátu Jiřího Lišky. Se svými více či méně zajímavými příspěvky postupně vystoupili Roman Joch (*Politické principy Ronalda Reagana*), Pavel Bratinka (*Pravý muž v pravý čas na pravém místě*), Tomáš Klvaňa (*Ronald Reagan v zrcadle Ameriky*), Petr Suchý (*Reagan a politika míru skrze sílu*), Pavel Žáček (*Státní bezpečnost a hvězdné války*) a konečně Juraj Lajda (*Návraty k Reaganovi*). Všichni vystupující označili Reagana vesměs za muže, který porazil „komunistickou říši zla“. Akci moderoval Jefim Fištejn a krátce vystoupil i Tomáš Töpfer, který přečetl následující znění Bushova dopisu:

Vážený pane předsedo Sobotko, byl jsem potěšen zprávou, že Senát České republiky pořádá konferenci s cílem vzdát hold prezidentu Ronaldu Reaganovi u příležitosti výročí jeho úmrtí, a to v den, kdy navštívím Vaše překrásné hlavní město. Ronald Reagan byl člověk nezdolného optimismu, osobní odvahy a slušnosti. Věřil, že svoboda je přirozeným právem všech mužů a žen, a odmítl přijmout skutečnost, že svoboda byla mimo dosah českého lidu a dalších, kteří trpěli pod komunistickou tyranii. Byl přesvědčen, že ti, co se narodili ve svobodné společnosti, mají povinnost přinést svobodu těm, kterým jsou odepřeny její výhody, a že naše pomoc může vést ke změně. Český národ, který zažil tyranii osobně, nepovažuje svoji svobodu za samozřejmost. Pečujete o svoji svobodu tím nejsmysluplnějším způsobem, neboť svoji nedávnou zkušenost používáte k tomu, abyste pomohli lidem v zemích, jako je Bělorusko, Barma a Kuba, získat jejich svobodu. Oceňuji Vaši oddanost svobodě a děkuji za připomenutí památky velkého amerického zastávce svobody, prezidenta Ronalda Reagana. V úctě George Walker Bush.

Je nesporné, že Reagan významně přispěl k pádu komunistického bloku koncem 80. let. Byl přesvěd-

Foto: Petr Blažek

čen, že společnost, v níž jsou lidé svobodní a v níž si vládnou sami, je neskonale nadřazená totalitarismu. A má být před ním nejen bráněna, nýbrž sama se má zasloužit o posunutí hranic svobody ve světě, zdůraznil Roman Joch. Část řečníků připomněla i Reaganovu nadprůměrnou mediální obratnost, která mu získávala sympatie zejména u občanů USA, a naopak vzbuzovala obavy u jeho protivníků.

Po svém nástupu do úřadu v roce 1981 se Reagan místo dosavadní politiky zadržování šíření komunismu zasadil o radikální hospodářské oslabení tehdejšího Sovětského svazu a omezení jeho moci nad satelity ve střední a východní Evropě. K pádu sovětského režimu přispěl kromě ekonomických sankcí a radikálního snížení příjmů z vývozu ropy i známý Reaganův program tzv. hvězdných válek (SDI). Ekonomické vyčerpání SSSR přinutilo sovětský režim k reformám a následně i k nezvratnému zhroucení.

Na druhé straně však má Reagan řadu kritiků za podporu antikomunistických diktátorů, za zdvojnásobení deficitu rozpočtu USA kvůli náročným zbrojním programům a rovněž za kontroverzní politiku v oblasti Středního a Blízkého východu.